

iz Nemčije kako knjigo, najraje ti pošljejo vezano — zakaj? Zato, da zasluži nemški knjigovez.

Pri sačni kupčiji nam Nemčija vsaj za enkrat ne bo tekmovala. Uvaža se pa k nam, največ iz Italije, za več milijonov sadnih izdelkov. Marsikaj tega uvoza bi odpadlo, če bi se izboljšal naš domači izdelek.

Omenjali smo, da pridelajo v Bosni na leto do 6000 vagonov suhih čespej, v Nemčijo pa jih gre le samo okrog 35 vagonov; torej se jih mora veliko porabiti drugje, doma in v inozemstvu. Pri vsej tej lepi kupčiji s suhim sadjem niso bile dosežaj naše slovenske dežele najbrž nič udeležene. Pobriganjmo se, da bo odslej boljše!

Kdaj bo mir?

Četverosporazum se sicer na vseh frontah trudi, da bi dosegel uspehe, toda da bi dovedel vojsko do odločitve, na tem je že sam obupal. Zato se hoče vojsko nadaljevati tudi čez zimo.

Nizozemska vlada je nameravala posredovati za mir. Toda francoski in angleški poslanik sta naznanila nizozemski vladi, da bi četverosporazum vsako posredovanje za mir v sedanjem trenutku smatral za neprijaznost proti sebi.

Tudi dejstva, da je četverosporazum prisilil Rumunsko v vojsko, da tira Grčijo v vojsko in da v tem smislu upliva na Švico, Dansko in Nizozemsko, niso znamenja, da mislijo naši sovražniki na skorajšnji mir. Pripravljeni moramo torej biti, da še tudi vsaj tretjo zimo zdržimo.

Tretja zimska vojna.

V tirolskih gorah in v gozdnih Karpatih je že padel prvi sneg; tako stopajo naše občudovanja vredne čete v tretjo zimsko vojno proti našim sovražnikom. V predidnjih dveh pozimskih vojnah niso le obranile lastnih meja, marveč so deloma prodrle globoko v sovražno ozemlje.

Tik pred nastopom tretje zime vidimo mogočna prizadevanja naših sovražnikov, s katerimi so hoteli vojno srečo siloma potegniti na svojo stran, kako se kroginkrog naših front izčrpavajo in omagujejo. Zaupno kot deslej pričakujemo nadaljnega razvoja teh stvari, neomajno prepričani, da bo bodoča zima nagradila naše hrabre junake s končno veljavno zmago nad vsemi našimi sovražniki.

Velike zmede v Grčiji.

Četverosporazum dela na to, da bi strmoglavil sedanjega grškega kralja Konstantina in pripravil Grško v vojsko. Pri Solunu potrebuje četverosporazum nujno grške pomoči. Bivši ministrski predsednik Venizelos pomaga četverosporazumu, kolikor more. Grški otoki v Egejskem otoku so se že spuntali proti kralju in tudi v Macedoniji, pred vsem v Solunu, se je že ustanovila neodvisna vlada, ki nabira vojske za četverosporazum.

Te dni je baje odpotoval Venizelos v Solun, da tam proglasi neodvisnost Macedonije in grških otokov. Venizelosovi najuspešnejše agitirajo proti kralju s tem, da ne zavrne Bolgarov, ki so vdrl v Macedoniji na grško zemljo in imajo tamkaj zasekane že važne postojanke. Zahtevajo, da Grčija takoj nastopi proti Bolgarom. Lažejo jim, da hočejo Bolgari zastalno obdržati grško Macedonijo in jim ne povedo, da se hočejo umakniti, kakor hitro izženejo iz Soluna Francoze, Angleže in Srbe. Agitacija ima uspeh, tudi že med častniki in vojaštvom. Vsled tega je zmešnjava na Grškem zelo velika in nihče ne ve, kaj se bo zgodilo prihodnjih 24 ur, kajti ljudsko mnenje se spreminja tako rado kakor vreme.

Vsekakor je pričakovati iz Grške važnih novic.

Italijansko bojišče.

Na primorski fronti so naši italijansko ofenzivo zlomili. Italijani so v času od 14. do 19. septembra imeli tako grozne izgube, da se je napadalna sila italijanske armade močno skrhalo. Italijani stojijo po 14 dneh tam, kjer so stali ob začetku svoje sedme ofenzive. Italijanske izgube se v tem času cenijo na 100.000 mrtvih in približno enako število ranjenih in ujetih.

Živahnije vojno delovanje se je pričelo zadnje dni na južnem Tirolskem. Italijani srdito napadajo naše postojanke na celi južnotirolski črti. Naši so jim dne 23. septembra severno od Arsiera

odgovorili z držnim činom. Naš junak nadporočnik Mlakar je z oddelkom 14. saperskega bataljona ta dan zgodaj zjutraj razstrelil vrh gore Monte Cimone. V zrak je zletela, oziroma bila zasuta, cela italijanska stotinja. Vjeli smo pri tem čez 400 Italijanov.

Nadporočnik Mlakar razstrelil vrh italijanske gore.

Dne 24. septembra, še predno je napočil dan, je vrh italijanske gore Monte Cimone zletel v zrak. Razstrelitev vrha Cimone je novo junaško delo nadporočnika Mlakarja od c. in kr. saperskega bataljona št. 14, ki je dobil za časa južnotirolske ofenzive za osvojitve zaporne utrdbe Kasarati Leopoldov red. Komaj je okreval po težki poškodbi na očesu, že je hitel na fronto, kjer ga je pred nekaj dnevi ranila ročna granata. Navzlic temu je vodil in dokončal osebno priprave za razstrelitev vrha Cimone, katerega so se bili Italijani pred kratkim polastili. 1230 m visoki hrib Cimone se dviga severno Arsiera nad zapadnim pobočjem globoko zarezane Astiške doline, na katere dnu se nahaja zaporna utrdba Kasarati, katero je osvojil Mlakar. Potem ko je bil predor za mino z neizrecnimi težkočami končan do vrha, je Mlakar izvedel razstrelbo mine. Učinek je bil strahovit. Ves vrh hraba je bil takorekoč odfrgan proč, ena sovražna stotinja popolnoma zasuta. Bataljon solnograškega in fanterijskega pešpolka št. 59 je med tem obšel postojanko na vrhu in napadel presenečenega in oslabelega sovražnika za hrbtom in z boka. 441 mož in med njimi 13 častnikov ter 1 zdravnik, je bilo vjetih; ti so preživeli posadko na vrhu. Od takrat naprej strelja italijanska artilerija neprestano na vrh gore Cimone.

O razstrelbi višine Monte Cimone se še poroča, da so naši začeli vrtati goro že dne 15. septembra. Delo se je pod osebnim vodstvom Mlakarjevimi izvršilo tako skrbno in premišljeno ter drzno obnem, da Italijani niso opazili, kaj se jim pripravlja pod gorskimi vrhom. Za razstrelbo so uporabili več sto kg ekrazita in dinamita.

Svoje lastne brate pustijo žalostno umirat

Po razstrelbi gore Monte Cimone so naši ponudili Italijanom premirje, da bi mogli spraviti ranjene italijanske vojake, ki so še pri razstrelbi ostali pri življenju, na varno. Laški oddelni poveljnik, general Albrici, pa je velikodušno avstrijsko ponudbo kratkoma odklonil. Lahki se niso zmečili za milo v-pitje svojih ranjenih bratov, ki so ležali po gorskih razpoklinah in prepadih, ampak so takoj po razstrelbi silovito obstreljevali vrh gore. Ranjeni Italijani so polagoma umirali . . .

Zaprta pot proti Trstu.

Italijanski list „Messaggero“ piše o položaju na italijanski fronti: „Pot v Trst je takorekoč popolnoma zaprta. Moč avstrijske pehote in artilerije na primorski fronti je ogromna.“

Naš zrakoplov potopil sovražno ladjo.

V južni Adriji je avstrijsko pomorsko letalo dne 21. septembra z bombami potopilo francoski podmorski čoln „Foucault.“ Celo posadko podmorskega čolna, 2 častnika in 27 mož, je drugo naše letalo rešilo. Pol ure pozneje je naša torpedovka vzela vjetnike na krov. V sedanji vojski se je prvič zgodilo, da je zračno letalo potopilo podmorski čoln.

Kralj Viktor Emanuel pri Gorici ranjen.

List „Cri de Paris“ poroča, da je bil italijanski kralj Viktor Emanuel baje v bitki pri Gorici ranjen: košček avstrijske granate ga je na roki lahko poškodoval.

Rusko bojišče.

Na karpatski fronti se bijejo srditi boji na tukovinskem obmejnem gorovju med Dornovatro in Kirlibaba. V jugovzhodni Galiciji smo dne 21. septembra zopet izgubili goro Smotrec, katero smo par dni prej, dne 19. septembra, iztrgali Rusom iz rok. Večji boji se vršijo tudi vzhodno od Lvova pri Zločovu in zahodno od Lucka ob Stohodu. Sovražnik se je edino vzhodno od Lvova pomaknil malo naprej. Sicer pa vse pri starem.

Karpatski boji.

„Novoje Vremja“ opozarja na velikanske in strašne ovire, ki nastopajo pri vojnih podvzetjih v Karpatih. Živahno bojevanje je izključeno, ker je ozemlje skrajno težavno, vreme neugodno in rešen dovoz živil skoro nemogoč. „Ruski Invalid“ tolaži rus-

ko javnost, naj zaradi bojev v Karpatih ne bo nevoljna, kajti Avstrijci so se v Karpatih dobro pripravili. Treba je s tem računati, da bodo boji dolgotrajni in strašni.

Ključ do Lvova

Severno od Stanislava leži na južni strani reke Dnjestr mesto Halič, katerega imenujejo vojni poročevalci „ključ do Lvova.“ Že nad tri tedne butajo ruske sile v to našo postojanko, a je ne morejo zavzeti. Zahodno in severozahodno od Haliča je ozemlje tako, da ga ni mogoče lahko držati. To vedo Rusi in naši. Zato tako srditi boji za črto Stanislav—Halič—Narajovka. Če bi se Rusom posrečilo predreti pri Haliču, lahko pridejo Lvovu od južne strani za hrbet.

Štiridnevna bitka ob Stohodu

Iz ruskega glavnega stana se poroča: Avstrijsko-nemške čete so volinjsko fronto ob reki Stohod zahodno od Lucka tako močno utrdile, da se ruskim četam kljub bitki, ki že traja štiri dni na tej fronti, ni posrečilo predreti avstrijsko-nemške fronte na tem ozemlju. Bitko ob Stohodu ter ob železnici Kovel—Rovno je prištevati med najkrvavejše. Ako bi se Rusom ne posrečilo še v tem mesecu izvojevati odločilne zmage na tem ozemlju, je za Rusijo na tem ozemlju za letos zaključena poletna vojska.

Rumunsko bojišče.

Na Sedmograškem so se v prostoru pri prelazih Surduk in Vulkan od zadnjega našega poročila vršili večji boji z menjajočo se bojno srečo. Dne 19. sept. smo zasedli prelaz Surduk, dne 22. t. m. pa prelaz Vulkan. Deli naših čet so vdrl na rumunsko tla. Dne 23. sept. so se močne rumunske čete navalile na naše nove postojanke na imenovanih prelazih. Da se izognemo preteči obkolitvi po veliki rumunski premoči, je naše armadno vodstvo odredilo, da so se naši zopet umaknili z obeh prelazov. Večji boji se razvijajo tudi pri mestu Sibinj. Z veliko silo pritiskajo združene rumunske in ruske čete na del naše bojne črte na sedmograško-bukovinski meji.

V Dobruči stojijo bolgarske, nemške in turške čete južno od črte Črnavača—Medžižije—Konstantca. Odločilnih bojev zadnje dni ni bilo. Na obeh straneh se pripravljajo na odločilno bitko. Bolgari in njih zavezniki skrbno utrjujejo zasedeno črto, sovražnik pa neprestano pošilja velika ojačenja v Dobručo. Fronta med Donavo in Črnim morjem je dolga le samo 65 km. Rusi in Rumuni se baje pripravljajo ob srednji Donavi (južno od Bukarešte) za prehod čez reko, da bi tako prišli Bolgarom za hrbet. Ali se jim bo nakana posrečila, je drugo vprašanje. Pričakovati pa imamo v bližnjih dneh v Dobruči večjih vojnih dogodkov.

General Arc, poveljnik na Sedmograškem.

Našim četam na Sedmograškem zapoveduje general pehote pl. Arc. General Arc je rojen v Sibinju. Poverjena mu je torej bramba njegove ožje domovine. Glavni stan generala pl. Arca se nahaja v nekem sedmograškem mestu.

Beseda Sedmograško je prestava iz nemške: Siebenbürgen. Toda „Sieben“ ne pomeni „sedem“, ampak prihaja od slovanske besede Sibinj (glavno mesto Sedmograške), katero ime so Nemci prevedli v Hermannstadt. Madžari imenujejo Sibinj Nagy-Szeben.

Beseda Dobruča prihaja od besede dob — močno drevo, hrast. Dobruča pomeni pokrajino z gozdom (dobi) nasajeno, kakor pri nas Dobrava, Dobova, Dobrna, Dobje, Dober-dol itd., kar vse pomeni gozdnat kraj.

Velik plen v Dobruči.

Bolgarske in zavezniške čete so v Dobruči odvzele Rumunom in Rusom dosedaj 130 topov in 62 strojnih pušk. V dobruških skladiščih so dobili Bolgari tudi ogromne zaloge žita in moka. Posebno koruzna skladišča ob Donavi so bila močno zalozena z dobrim blagom. Bolgari sedaj noč in dan vozijo uplenjeno žito in moko na varno.

Macedonsko bojišče.

Na obeh straneh jezera Prespa južno od Bitolje živalni artilerijski boji. Dalje proti vzhodu je bil dne 24. septembra odbit napad močnih srbskih čet na goro Kajmakčalan. V dolini reke Strume so pa bili odbiti vsi napadi angleških čet. Na ostalih delih macedonske fronte mir.

Bitolj za vsako ceno.

Angleški listi poročajo, da je dobil general Sarail nalog, prodirati z vsemi silami proti Bitolju in